

Припрема за час

Ауторка: Наташа Јанкулоски

Разред: ОШ и СШ, чланови ученичког парламента (представници одељења).

Напомена: Радионица је осмишљена тако да буде интерактивна, блиска искуству ученика и прилагодљива различитим узрастима. Посебан акценат је на одговорној употреби друштвених мрежа и развоју демократске културе у школи.

Редни број _____	Школа _____	Разред и одељење _____	Датум _____
Наставна тема	Демократско друштво		
Наставна јединица	„Глас који се чује“ - инстаграм као алат за партиципацију		
Тип часа	Радионица		
Образовни исходи	На крају радионице ученици ће бити у стању да: ● објасне шта значи бити аутентичан представник свог одељења; ● примене различите методе прикупљања мишљења ученика (анкете, разговори, предлози); ● разликују личне ставове од ставова групе коју представљају; ● осмисле једноставну иницијативу засновану на реалним потребама ученика; ● користе Инстаграм на одговоран и сврховит начин за информисање и укључивање ученика.		
Облици рада	Комбиновани облик рада		
Методе рада	Кратка дискусија; асоцијације; групни рад; анализа.		
Потребна средства и материјали	Табла или дигитална табла; Папири и фломастери; Мобилни телефони (за симулацију Инстаграм активности)		
Уводни део часа (10 минута)	Уводна активност: „Представник – титула или одговорност?“		

	Наставник поставља питање: „Шта за вас значи бити представник одељења у ученичком парламенту?“ Ученици изговарају прве асоцијације (нпр. састанци, предлози, гласање, одговорност, комуникација). Одговори се записују на табли или дигиталној табли. Након тога наставник чита одговоре ученика, повезује их и изводи кључну поруку: „Бити представник не значи говорити у своје име, већ бити глас других.“ Кратко се заједнички објашњавају следеће активности (уз пример из школског живота): слушање другара; активно тражење мишљења; преношење идеја у парламент; повратна информација одељењу. (прилог бр.1.)
Главни део часа (40 минута)	„Како чујем глас свог одељења?“ (10 минута) Ученици се деле у 3–4 мање групе. Свака група добија задатак да одговори на питање: „На које све начине могу да сазнам шта ученици мог одељења заиста мисле и желе?“ Групе осмишљавају конкретне начине, уз посебан фокус на следеће: Директан разговор (на одмору, после часова); Анонимна анкета (Гугл упитник преко гугл драјва); Кутија за предлоге у холу школе или учионици; Инстаграм алати (poll, question sticker, story гласање). Свака група кратко представља своје идеје. Наставник наглашава да комбиновање формалних и неформалних метода даје најреалнију слику потреба ученика. „Инстаграм као алат за партиципацију“ (30 минута) Наставник представља пример школског/парламентарног Инстаграм профила (реалног или замишљеног). Задатак за ученике је да осмислите један упитник којим би питали ученике за мишљење (нпр. о школском одмору, проблему смећа у школском дворишту или ваннаставним активностима). Свака група добија по један ситуацијски задатак (прилог бр.2). Наставник посебно указује на то да формулација питања буде јасна и неутрална, без наметања личног става. Време за израду групних задатака је 20 минута. Након тога представници групе у пленуму представљају групне задатке. Након тога следи кратка дискусија: Зашто је важно да питање буде јасно? Како избећи да Инстаграм служи само за лично мишљење, а не за интерес већине? Како резултате анкете даље користити у парламенту?

Завршни део часа (5 минута)	Завршна рефлексija: „Да ли сам ја прави глас ученика?“ Сваки ученик завршава реченицу: „Као представник одељења, моја најважнија улога је да...“ Наставник закључује: „Када слушате, питате, преносите и враћате информације – ви нисте представник по имену, већ прави глас ученика.“
Самоевалуација часа (5 минута) (запажања наставника)	На крају радиоцине свим ученицима поделити мини анкету или линк ка онлајн упитнику са 2–3 питања у вези реализоване радионице.

Прилог 1.

„Бити представник не значи говорити у своје име, већ бити глас других.“

Бити представник ученика у ученичком парламенту значи преузети одговорност да заступаш мишљења, потребе и идеје свог одељења, а не само сопствене ставове. То подразумева активно слушање другара, постављање питања и спремност да чујеш различита мишљења, чак и онда када се не поклапају са твојим. Представник је веза између ученика и парламента – он преноси предлоге, указује на проблеме и заједно са осталим члановима тражи решења.

Подједнако је важно и враћање информација одељењу: шта је договорено, шта се планира и како сви могу да се укључе. Када тако делујеш, градите поверење и подстичеш ученичку партиципацију. Прави представник није само формална улога, већ активан и одговоран глас ученика.

Пример: Представник једног одељења приметио је да се ученици жале на недостатак места за седење током великог одмора. Уместо да у парламенту изнесе само своје мишљење, разговарао је са другарима из одељења и путем кратке анкете утврдио да већина ученика има исти проблем. Те информације је представио на седници ученичког парламента, где је заједно са осталим члановима предложено решење – постављање клупа у школском холу. Након састанка, представник је свом одељењу пренео шта је договорено и како ће се иницијатива реализовати. На тај начин је показао да је истински глас ученика, а не само представник по имену.

Прилог 2:

Инстаграм као алат за партиципацију

Инстаграм је једна од најпопуларнијих друштвених мрежа међу младима и као такав може бити снажан алат за ученичку партиципацију ако се користи одговорно и са јасним циљем. У контексту ученичког парламента, Инстаграм не треба да служи само за објављивање фотографија и обавештења, већ као простор за дијалог, размену мишљења и активно укључивање ученика у школски живот. Кроз Инстаграм алате као што су **анкете, питања, стикери за гласање и реакције у сторіјима**, представници ученика могу брзо и једноставно да прикупе мишљења већег броја ученика. На тај начин ученици који се иначе ређе јављају или не учествују у дискусијама добијају прилику да изразе свој став на анониман и њима близак начин. Важно је да питања буду јасна, неутрална и усмерена на заједнички интерес, а не на личне ставове појединаца.

Инстаграм такође омогућава **транспарентност рада** ученичког парламента. Објављивањем кратких извештаја са састанака, најавом иницијатива и дељењем резултата анкета, ученици добијају увид у то шта парламент ради и како се њихови предлози узимају у обзир. Ово доприноси изградњи поверења и осећају припадности школској заједници.

Посебно је важно да Инстаграм буде **канал двосмерне комуникације**. Поред прикупљања мишљења, представници имају обавезу да врате информације ученицима – шта је договорено, који су следећи кораци и на који начин сви могу да се укључе. Када ученици виде да се њихов глас чује и да има конкретне резултате, расте њихова мотивација за активно учешће. Користећи Инстаграм као алат за партиципацију, ученички парламент може постати **видљивији, приступачнији и ближи ученицима**. Уз јасна правила, одговорно понашање и фокус на заједничке потребе, ова друштвена мрежа може значајно допринети развоју демократске културе у школи и оснаживању гласа ученика.

Резултати анкете представљају полазну основу за даљи рад ученичког парламента и не треба да остану само бројке или проценти. Први корак је заједничка анализа резултата на седници парламента, уз питање шта нам они заиста говоре о потребама и проблемима ученика. Важно је издвојити приоритете – оне теме које је препознао највећи број ученика или које имају највећи утицај на школски живот.

Након тога, резултате је потребно преточити у конкретне предлоге и иницијативе, са јасно дефинисаним корацима и одговорностима. Једнако важно је и да се ученици информишу о налазима анкете: шта је показала, шта је прихваћено и шта ће се даље предузети. На тај начин парламент гради поверење, подстиче транспарентност и показује да је глас ученика заиста уважен.

Ситуацијски задатак 1: Школски простор и одмор

Ученички парламент је добио више неформалних коментара да ученицима није пријатно како проводе велики одмор, али не постоји јасна слика шта је тачно проблем. Ви сте група представника која треба да прикупи мишљења ученика путем Инстаграма.

Задатак групе: Осмислите један или два Instagram story-а којима ћете анкетирати ученике о томе шта им највише смета током одмора (нпр. гужва, недостатак простора за седење, бука, кратко трајање одмора). Изаберите одговарајући алат (анкета, стикер за питања, гласање). Објасните како ћете резултате анкете представити ученичком парламенту.

Ситуацијски задатак 2: Ваннаставне активности

Школа планира да покрене нове ваннаставне активности, али није сигурна шта ученике заиста интересује. Потребно је прикупити мишљење што већег броја ученика на брз и приступачан начин.

Задатак групе: Осмислите Instagram анкету којом ћете сазнати које активности ученици желе (спортске, културне, хуманитарне, дигиталне, предузетничке и сл.). Формулишите питања тако да ученици могу лако да се изјасне. Предложите како ћете добијене резултате искористити за покретање конкретне иницијативе у парламенту.

Ситуацијски задатак 3: Комуникација и информисање у школи

Ученици често кажу да нису на време информисани о школским дешавањима, конкурсима и активностима. Ученички парламент жели да унапреди начин информисања.

Задатак групе: Осмислите Instagram story са анкетом или питањем којим ћете испитати како ученици најчешће желе да добијају информације (Instagram, школски сајт, огласна табла, Viber групе). Изаберите алат који ће омогућити брзо и јасно изјашњавање. Објасните на који начин ће резултати анкете помоћи парламенту да унапреди комуникацију са ученицима.

Прилог 3.

Мини евалуација

„Шта вам је било најлакше у коришћењу Инстаграма за анкетирање?“

„Шта вам је било најтеже?“

„Шта бисте следећи пут урадили другачије?“